

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Hawdd ei Ddeall

Ein cynlluniau ar gyfer trin pawb yn gyfartal

Ebrill 2015 hyd Mawrth 2019

Fersiwn Hawdd ei Ddeall yw hwn o 'Gynllun Cydraddoldeb Strategol 2015-2019' Ebrill 2015

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon

Fersiwn hawdd ei ddeall yw hwn. Mae'r geiriau a'r hyn maen nhw'n feddwl yn hawdd i'w darllen a'u deall.

Efallai bydd arnoch angen help a chefnogaeth i ddarllen a deall y ddogfen hon. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Efallai bydd rhai geiriau yn anodd i'w deall. Mae'r rhain wedi cael eu hysgrifennu mewn **glas trwm** a dywedir beth maen nhw'n feddwl mewn bocs o dan y gair.

Os bydd unrhyw un o'r geiriau yn cael eu defnyddio eto yn y llyfryn byddan nhw'n cael eu dangos mewn **ysgrifennu glas cyffredin**. Os gwelwch chi eiriau mewn **ysgrifennu glas cyffredin**, gallwch edrych beth maen nhw'n feddwl yn **Geiriau anodd** ar dudalen 20.

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Pan fydd y ddogfen yn dweud 'ni', mae hyn yn meddwl Cyfoeth Naturiol Cymru.

Os hoffech chi gael y ddogfen hon mewn fersiwn fydd yn cwrdd â'ch anghenion, neu yr hoffech chi siarad â ni am ein gwaith, cysylltwch â ni:

Ffôn: 0300 065 3000 (8am - 5pm dydd Llun i ddydd Gwener)

Ffôn testun minicom: Os ydych chi'n drwm eich clyw mae gennym ni wasanaeth ffôn testun. Ffoniwch: 03702 422 549

E-bost: enquiries@naturalresources.wales

Gwefan: www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Cyfoeth Naturiol Cymru, Tŷ Cambria, 29 Heol Casnewydd, Caerdydd

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon	2
Pwy ydyn ni.....	5
Y ddeddf ar gydraddoldeb.....	6
Ein cynllun cydraddoldeb.....	10
Cadw golwg ar sut rydyn ni'n gwneud	12
Cynllun cydraddoldeb Cyfoeth Naturiol Cymru 2015 - 2019	14
Geiriau anodd	20

Llifogydd

Am wybodaeth am lifogydd ffoniwch ein Llinell Rhybuddion Llifogydd.

Ffôn 0345 988 1188 (Ar agor 24 awr)

Cafodd y ddogfen hon ei gwneud yn Hawdd ei Deall gan Anabledd Dysgu Cymru gan ddefnyddio Photosymbols 5.

Pwy ydyn ni

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn fudiad newydd. Cafodd ei gychwyn yn Ebrill 2013 i ofalu am yr **amgylchedd** a **chyfoeth naturiol** yng Nghymru.

Mae'r **amgylchedd** o amgylch ble rydyn ni'n byw. Mae'n cynnwys y tir, y môr a'r aer a phopeth sy'n byw ynddo ac arno. Er enghraifft: planhigion, anifeiliaid a physgod.

Mae **cyfoeth naturiol** yn bethau yn yr amgylchedd y gallwn ni eu defnyddio. Er enghraifft: dŵr i'w yfed, bwyd i'w fwyta, aer i'w anadlu, gwynt a dŵr i wneud ynni.

Os ydyn ni'n cymryd gofal o'r **amgylchedd**, fe fyddwn ni'n gallu defnyddio ei **gyfoeth naturiol** am flynyddoedd i ddod.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mae Llywodraeth Cymru yn ein cefnogi ac rydyn ni'n eu cynghori nhw ynghylch sut i ofalu am yr **amgylchedd** a'n **cyfoeth naturiol**.

Rydyn ni am wneud yn siŵr bod **cydraddoldeb** wrth galon popeth rydyn ni'n ei wneud. Mae'r ddogfen hon yn sôn am beth rydyn ni'n mynd i'w wneud i fod yn siŵr ein bod ni'n trin pawb yn deg.

Mae **cydraddoldeb** yn meddwl trin pobl yn deg a gwneud yn siŵr bod pawb yn cael yr un cyfle.

Y Ddeddf ar gydraddoldeb

Mae **Deddf Cydraddoldeb** (2010) yn ddeddf i wneud yn siŵr bod pawb yn cael yr un cyfleoedd.

Mae'r **Ddeddf Cydraddoldeb** yn dweud bod gan bawb yr hawl i:

- gael eu trin yn deg
- cael yr un cyfleoedd â phawb mewn bywyd
- peidio â chael neb yn **gwahaniaethu** yn eu herbyn.

Bydd **gwahaniaethu** yn eich erbyn yn digwydd pan fyddwch chi'n cael eich trin yn wael neu'n annheg.

Mae'r **Ddeddf Cydraddoldeb** yn amddiffyn rhywun rhag pobl sy'n **gwahaniaethu** yn eu herbyn. Mae llawer o grwpiau o bobl y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn, gan gynnwys:

- dynion a menywod

- pobl anabl

- **pobl sydd â phroblemau iechyd meddwl** - pobl sydd angen cefnogaeth gyda'u meddyliau neu eu hemosiynau

- pobl o wahanol oed – pobl ifainc neu bobl hŷn

- pobl sy'n dod o wledydd eraill neu ddiwylliannau eraill – pobl sydd efallai'n byw mewn ffordd wahanol neu sydd â lliw croen gwahanol

- pobl o wahanol grefyddau – neu bobl sydd heb grefydd

- menywod sy'n disgwyl babi neu fenywod sy'n rhoi llaeth o'u bron i'r babi

- **menywod hoyw** – menywod sy'n ffansïo ac yn caru menywod eraill

- **dynion hoyw** – dynion sy'n ffansïo ac yn caru dynion eraill

- **dynion a menywod deurywiol** – dynion neu fenywod sy'n ffansïo dynion a menywod

- **pobl drawsrywiol** – pobl sydd wedi cael eu geni fel un rhyw ond fuasai'n hoffi byw fel y rhyw arall. Er enghraifft, gall person sy'n edrych fel dyn deimlo fel menyw y tu mewn iddo.

Mae'r ddeddf yn dweud bod yn rhaid i ni:

- helpu pobl o bob un o'r grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn i gyd-dynnu'n dda â'i gilydd

- ceisio cyflogi pobl o'r grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn

Cydraddoldeb

- gwneud yn siŵr bod ein staff yn deall [cydraddoldeb](#)

- peidio â gadael i neb [wahaniaethu](#) yn erbyn pobl.

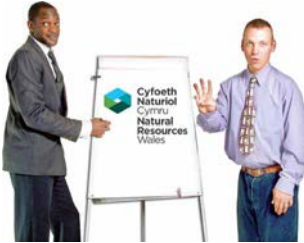
Beth bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn ei wneud

Bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn:

- gwneud yn siŵr bod popeth rydyn ni'n wneud yn cynnwys [cydraddoldeb](#). Bydd hyn yn dangos pa mor bwysig rydyn ni'n meddwl yw [cydraddoldeb](#)

- gofyn i bob un o'n grwpiau feddwl am eu haelodau. Ydyn nhw'n cynnwys pobl o'r grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn?

- gwneud yn siŵr y gall pawb ddefnyddio ein hyfforddiant

- peidio â goddef bwlio.

Ein cynllun cydraddoldeb

Er mwyn gwneud yn siŵr ein bod ni bob amser yn trin pobl yn deg rydyn ni wedi gwneud **Cynllun Cydraddoldeb**.

Mae **Cynllun Cydraddoldeb** yn gynllun sy'n dweud beth byddwn ni'n ei wneud i fod yn siŵr nad ydyn ni'n gwahaniaethu yn erbyn pobl.

Rydyn ni wedi gofyn i bobl o'r grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn beth maen nhw'n feddwl o'r cynllun hwn. Fe wnaethon ni wrando ar beth roedd pobl yn ddweud wrthon ni. Fe geision ni ddefnyddio'u syniadau i wneud y cynllun hwn.

Mae gennym ni bum nod rydyn ni am i bawb feddwl amdany'n nhw. Bydd hyn yn ein helpu i fod yn dda am **gydraddoldeb**:

1. Gwybodaeth dda
2. Da ar gyfer yr amgylchedd
3. Da ar gyfer pobl
4. Da ar gyfer busnes
5. Lle da i weithio ynddo

1. Gwybodaeth dda

Rydyn ni am wneud yn siŵr ein bod ni'n gwybod pwy sy'n defnyddio **cyfoeth naturiol** yng Nghymru. Fe fyddwn ni'n defnyddio'r wybodaeth hon i wneud penderfyniadau ynglŷn â beth rydyn ni'n wneud.

2. Da ar gyfer yr amgylchedd

Rydyn ni am helpu pawb i wybod am y manteision o gael **amgylchedd** da. Rydyn ni am i bawb yng Nghymru fynd allan i fwynhau'r **cyfoeth naturiol** sydd gennym ni yng Nghymru.

3. Da ar gyfer pobl

Rydyn ni am wneud yn siŵr ei bod hi'n hawdd i bawb ddefnyddio **cyfoeth naturiol** yng Nghymru. Mae arnon ni angen dal ati i siarad â phobl i wneud yn siŵr bod y pethau rydyn ni'n eu cynnig yn hawdd i'w defnyddio.

4. Da ar gyfer busnes

Fe fyddwn ni'n gwneud yn siŵr bod pawb rydyn ni'n gweithio gyda nhw yn deall pa mor bwysig yw **cydraddoldeb** i ni. Mae'n rhaid i ni wneud yn siŵr bod **cydraddoldeb** yn rhan o bopeth rydyn ni'n wneud.

5. Lle da i weithio ynddo

Rydyn ni am i'n staff fod o bob un o'r grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn. Rydyn ni am i'n holl staff deimlo'n hapus ac yn ddiogel yma.

Cadw golwg ar sut rydyn ni'n gwneud

Mae'n rhaid i ni wneud yn siŵr ein bod ni'n cadw at y cynllun hwn. Fe fyddwn ni'n cael pedwar cyfarfod y flwyddyn i weld pa mor dda rydyn ni'n gwneud.

Unwaith y flwyddyn fe fyddwn ni'n edrych ar ein pum nod. Fe fyddwn ni'n edrych a yw'r nodau hyn yn dal i fod yn bethau sydd angen eu gwneud

Fe fyddwn ni'n edrych ar ein cynllun gweithredu bob blwyddyn. Efallai bydd ein gwybodaeth yn dangos i ni bod arnon ni angen gwneud mwy. Yna fe fyddwn ni'n ychwanegu hyn at ein cynllun gweithredu.

Fe fyddwn ni'n ysgrifennu adroddiad bob blwyddyn i ddangos beth rydyn ni wedi ei wneud ar gyfer [cydraddoldeb](#).

Fe fyddwn ni'n rhoi'r holl wybodaeth am ein [Cynllun Cydraddoldeb](#) ar ein gwefan. Fe allwn ni roi'r wybodaeth hon mewn fersiwn sydd orau ar eich cyfer chi. Cysylltwch â ni i ddweud sut y buasech chi'n hoffi cael yr wybodaeth.

Cynllun cydraddoldeb Cyfoeth Naturiol Cymru 2015-2019

Dyma sut y byddwn ni'n cyrraedd ein pum nod.

1. Gwybodaeth dda

Rydyn ni am wneud yn siŵr ein bod ni'n gwybod pwy sy'n defnyddio'r **cyfoeth naturiol** yng Nghymru. Fe fyddwn ni'n defnyddio'r wybodaeth hon i wneud penderfyniadau ynglŷn â beth rydyn ni'n ei wneud.

I wneud hyn fe fyddwn ni'n:

- casglu gwybodaeth am ein staff a'r bobl sy'n defnyddio'r **cyfoeth naturiol** yng Nghymru

- defnyddio'r wybodaeth i feddwl am ffyrdd o fod yn well am drin pobl yn **gyfartal**

- gweld faint o bobl o'r grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn sy'n defnyddio'r **cyfoeth naturiol** yng Nghymru

- gweld pa mor dda rydyn ni wedi gwneud ar gyfer pobl o'r grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn

- gofyn i bobl o'r grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn beth mae'n nhw'n feddwl am brosiectau newydd.

2. Da ar gyfer yr amgylchedd

Rydyn ni am helpu pawb i wybod am fanteision cael **amgylchedd** da. Rydym ni am i bawb yng Nghymru fynd allan a mwynhau'r **cyfoeth naturiol** sydd gennym ni yng Nghymru.

I wneud hyn fe fyddwn ni'n:

- dod i adnabod grwpiau lleol a grwpiau Cymru gyfan ar gyfer y bobl yn y grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn

Cwestiynau

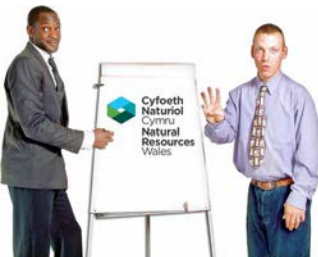
1. Beth rydych chi'n feddwl amdano?

Da

Gwael

Ddim yn siwr

- gweld beth sy'n rhwystro rhai pobl rhag defnyddio'r **cyfoeth naturiol** yng Nghymru. Yna ceisio gwneud rhywbeth yn ei gylch.

- gwneud yn siŵr bod ein staff yn cael hyfforddiant ynglŷn â **chydreddoldeb**.

3. Da ar gyfer pobl

Rydyn ni am wneud yn siŵr ei bod hi'n hawdd i bawb ddefnyddio **cyfoeth naturiol** yng Nghymru. Mae arnon ni angen dal ati i siarad â phobl i wneud yn siŵr bod y pethau rydyn ni'n eu cynnig yn hawdd i'w defnyddio.

I wneud hyn fe fyddwn ni'n:

- gweithio gyda phobl yn y grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn er mwyn gwneud **cyfoeth naturiol** yng Nghymru yn hawdd i'w ddefnyddio

- gwneud yn siŵr bod y bobl sy'n siarad ar ein rhan yn gyhoeddus yn dod o'r grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn

- gwneud rhywbeth ar ddyddiadau pwysig ar gyfer grwpiau y mae'n bosibl **gwahaniaethu** yn eu herbyn

- gwneud yn siŵr bod ein holl **bolisiau** yn deg.

Mae **polisiau** yn rheolau y mae'n rhaid i Gyfoeth Naturiol Cymru eu dilyn. Mae'n rhywbeth y mae'n rhaid i ni wneud.

1988

4. Da ar gyfer busnes

Fe fyddwn ni'n gwneud yn siŵr bod pawb rydyn ni'n gweithio gyda nhw yn deall pa mor bwysig yw [cydraddoldeb](#) i ni. Mae'n rhaid i ni wneud yn siŵr bod [cydraddoldeb](#) yn rhan o bopeth rydyn ni'n wneud.

I wneud hyn fe fyddwn ni'n:

- gwneud yn siŵr bod nodau ar gyfer [cydraddoldeb](#) yn ein cynllun busnes

- gofyn i fudiadau rydyn ni'n gweithio gyda nhw am eu cynlluniau [cydraddoldeb](#)

- edrych beth y mae mannau eraill rydyn ni'n prynu ganddyn nhw yn ei wneud ynglŷn â [chydreddoldeb](#). Bydd hyn yn ein helpu i benderfynu a fyddwn ni'n prynu ganddyn nhw.

5. Lle da i weithio ynddo

Rydyn ni am i'n staff fod o bob un o'r grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn. Rydyn ni am i'n holl staff deimlo'n hapus ac yn ddiogel yma.

I wneud hyn fe fyddwn ni'n:

- gwneud yn siŵr bod ein rheolwyr yn cael hyfforddiant da ynglŷn â [chydreddoldeb](#)

- gweld faint o bobl o'r grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn sydd yn ymgeisio am swyddi gyda ni

- edrych beth sy'n rhwystro pobl o'r grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn rhag ymgeisio am swyddi gyda ni

- cefnogi staff o grwpiau y mae'n bosibl [gwahaniaethu](#) yn eu herbyn i gael eu cyfarfodydd eu hunain yn y gwaith

- gwrando ar beth mae'r cyfarfodydd staff yn ei ddweud wrthyn ni.

Geiriau anodd

Amgylchedd

Mae'r amgylchedd o amgylch ble rydyn ni'n byw. Mae'n cynnwys y tir, y môr a'r aer a phopeth sy'n byw ynddo ac arno. Er enghraifft: planhigion, anifeiliaid a physgod.

Cydraddoldeb

Mae cydraddoldeb yn meddwl trin pobl yn deg a gwneud yn siŵr bod pawb yn cael yr un cyfle.

Cyfoeth naturiol

Mae cyfoeth naturiol yn bethau yn yr amgylchedd y gallwn ni eu defnyddio. Er enghraifft: dŵr i'w yfed, bwyd i'w fwyta, aer i'w anadlu, gwynt a dŵr i wneud ynni.

Cynllun Cydraddoldeb

Mae Cynllun Cydraddoldeb yn gynllun sy'n dweud beth byddwn ni'n ei wneud i fod yn siŵr nad ydyn ni'n gwahaniaethu yn erbyn pobl.

Deddf Cydraddoldeb

Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn dweud bod gan bawb yr hawl i:

- gael eu trin yn deg
- cael yr un cyfleoedd â phawb mewn bywyd
- peidio â chael neb yn gwahaniaethu yn eu herbyn.

Deurywiol

Dynion neu fenywod sy'n ffansïo dynion a menywod

Dyn hoyw

Dyn sy'n ffansïo ac yn caru dynion eraill

Gwahaniaethu

Bydd gwahaniaethu yn erbyn person yn digwydd pan fydd yn cael ei drin yn wael neu'n annheg.

Menyw hoyw

Menyw sy'n ffansio ac yn caru menywod eraill

Pobl drawsrywiol

Pobl sydd wedi cael eu geni fel un rhyw ond fuasai'n hoffi byw fel y rhyw arall. Er enghraifft, gall person sy'n edrych fel dyn deimlo fel menyw y tu mewn iddo.

Pobl sydd â phroblemau iechyd meddwl

Pobl sydd angen cefnogaeth gyda'u meddyliau neu eu hemosiynau

Polisiau

Mae polisiau yn rheolau y mae'n rhaid i Gyfoeth Naturiol Cymru eu dilyn. Mae'n rhywbeth y mae'n rhaid i ni wneud.

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

